

520 dager med menneskerettighetsbrudd

ONSDAG 15/03

I dag har det gått tjue dager siden samiske aktivister og miljøaktivister først okkuperte Olje- og Energidepartementet (OED). Hvorfor gjorde de det? Og hva har egentlig skjedd? Jeg skriver dette i solidaritet med Fosen-samene, og mener at dette er en sak fler burde engasjere seg i.

TORSDAG 23/02

Jeg har lest meg opp på saken. I dag er det 500 dager siden Høyesterett fastslo at vindturbinene på Fosen stred med menneskerettighetene. Turbinene er bygget midt i et reindriftsområde, hvor samer driver reindrift som er en viktig del av deres kultur. Turbinene på Fosen bryter derfor med urfolks rett på kulturutøvelse, som er en grunnleggende menneskerettighet. Dette er grunnen til at samiske aktivister og miljøaktivister har okkupert lobbyen til Olje- og Energidepartementet, og de sier at de blir der frem til de blir fjerna med makt. Aktivistene krever at turbinene skal rives. Jeg følger med på en direktesending på Instagram. De samiske aktivistene, som har på seg kofter, vrenger dem som et symbol på protest. På Facebook finner jeg et arrangement for en støtteaksjon utenfor OED klokka 14:30. Det er antatt at aktivistene skal bli fjernet av politiet rundt den tida. Jeg bestemmer meg for å dra. Vi er mange som står utenfor, men aktivistene blir ikke båret ut som forventa.

FREDAG 24/02

Aktivistene har vært der inne et døgn, mye lenger enn planlagt. Jeg er på markering i dag også, og vi er litt flere i dag enn vi var i går. Jeg tenker at så lenge de er der inne, blir det nok markeringer her ute. Det er til og med snakk om sivil ulydighet utenfor. At hele departementet skal bli stengt av. At det ikke skal være mulig å komme seg inn. Komme seg på jobb.

SØNDAG 26/02

Filmen «Ellos eatnu - La elva leve» blir vist utenfor departementet, en film som handler om alta-aksjonen, en aksjon på 70-tallet som omhandlet samers rettigheter og naturvern. Aksjonen da og aksjonen nå har mange fellestrekk, og jeg synes at det er trist å se at filmen fortsatt er så relevant.

MANDAG 27/02

Mandag morgen, klokka er seks. Senga er varm og god, og jeg skulle gjerne ligget der i noen timer til. Okkupasjonen av OED, som var planlagt som en dagsaksjon, var nå på femte dag. Jeg sjekker telefonen, og ser at jeg har fått en melding. Hun jeg skal møte nede på OED om en knapp time, skriver at jeg må sjekke nyhetene. «Aktivistene inne på OED er arrestert, er fortsatt aksjon kl.7». Jeg ser på NRK og ser bilder av aksjonister som blir båret ut. Politiet tok dem, midt på natta, på sitt mest sårbare, mens de sov.

TIRSDAG 28/02

Jeg er på OED klokka sju i dag også. Siden jeg ikke aksjonerer sivilt ulydig, prøver jeg å hjelpe til der jeg kan. Jeg går rundt med kaffe, deler ut pledd og soveposer, også prater jeg med de som aksjonerer. Jeg møter også på flere

frustrerte, som prøver å komme seg inn på departementet de jobber på. For hver dag som går blir fler og fler departementer stengt av. Siden de ikke har vært stengt av før, møter folk opp til jobb og blir overaska for at deres departement er stengt. Grunnen til at flere departementer dette gjelder og ikke bare er OED, er fordi at departementene jobber for staten, og det er staten som har begått menneskerettighetsbrudd. Jeg deler ut kaffe til noen aksjonister, når jeg kommer over et møte med en aksjonist og en kvinne som jobber i finansdepartementet. Kvinnen forteller aksjonistene hvorfor det er dumt at akkurat hun ikke får jobbe. En av aksjonistene svarer med samme frustrasjon. Hun har eksamen neste uke, likevel sitter hun der.

ONSDAG 1/03

Jeg er på skolen og sliter med å konsentrere meg. Alt som blir sagt i timen går inn det ene øret og ut det andre, tankene mine bryr seg ikke om funksjoner og analyser. I hvert friminutt tar jeg frem mobilen og sjekker alt jeg finner av nyheter og oppdateringer, og kort tid etter skoledagen er slutt, er jeg på OED. Utenfor hovedinngangen sitter de som starta det hele, de som okkuperte lobbyen i olje- og energidepartementet, og der er det nå presse hele tida. For bare noen dager siden, føltet det ut som ingen visste om saken og nå er den å se overalt.

TORDAG 02/03

En hel uke har gått. Endelig beklager olje- og energiminister Terje Aasland på vegne av regjeringa til reindriftssamene på Fosen.

FREDAG 03/03

Siste aksjonsdag. Det blir fastslått at dette er den siste aksjonsdagen for nå. Foran stortinget er det en stormarkering til støtte for Fosen-samene. Det blir holdt appeller av både aksjonister og politikere. Vi er rundt totusen mennesker som står samlet i solidaritet med samene på Fosen. Etter markeringa går vi opp mot slottet. Alle følger på. På lyktestolpene langs veien er det hengt opp samiske flagg, og i folkemengden rundt meg ser jeg skilt med skriften «CSV», «Urfolksrett er ikke valgfritt!» og «Møllene må rives nå!». Vi setter oss ned foran slottet, tett i tett. Jeg sitter i stillhet, det samme gjør de andre rundt meg. Det er fint, trist, strekt, vondt, godt og rart sitte her. Etter en uke med aksjoner avsluttes det hele med en fredelig aksjon.

ONSDAG 15/03

Det har fortsatt gått 520 dager. Turbinene er ikke nede, men framskrittene har vært store. Det hjelper å aksjonere! Gjennom Fosenaksjonen har saken blitt satt på agendaen, blitt kjent jorda rundt og ført til at det har kommet en unnskyldning på vegne av regjeringa. Sistnevnte har aldri skjedd før. Selv om aksjonen er over (for nå), betyr det ikke at saken kan glemmes. Det er viktigere enn noen gang å holde saken aktuell. Les deg opp, skriv leserinnlegg, heng opp plakater, få lærer til å ha om det på skolen, aksjoner og demonstrer!

Nok er nok! Urfolksrett er ikke valgfritt, turbinene må rives nå!